

gedaan, dat de Sociaal-Economische Raad in zijn advies dan ook niet aanbeveelt de voorgestelde termijn te verkorten. Wel stelt de raad voor, dat de Ministers binnen één maand na het advies van de commissie moeten beslissen. Afgezien wederom van het algemeen bezwaar tegen procedurevoorschriften moge hieromtrent opgemerkt worden, dat het zeer wel kan voorkomen, dat het advies van de commissie de Minister aanleiding geeft tot een nader onderzoek of tot nader overleg met de commissie, vooral indien de commissie over het uit te brengen advies verdeeld was. Voorts leert de ervaring, dat een nader overleg met het kartel aanbeveling kan verdienen. Ook kunnen bij de aan gelegenheid verschillende Departementen zijn betrokken. In dit geval is interdepartementaal overleg nodig. De termijn van één maand is zeker niet voor alle gevallen voldoende. Wel zeggen de ondergetekenden gaarne toe, dat zij de beslissing steeds zoveel mogelijk zullen bespoedigen.

Vele leden hebben zich afgevraagd, wat er gebeurt, indien na de schorsing de bedrijfsregeling op vrijwillige basis onverkort wordt gehandhaafd. Hieromtrent moge in de eerste plaats worden opgemerkt, dat handhaving op vrijwillige basis in vele gevallen feitelijk onmogelijk is. Vele bedrijfsregelingen ontleen voor een belangrijk deel haar kracht aan boycot- en exclusieve verkeersbepalingen. Onverbindendverklaring van dergelijke bepalingen maakt de bedrijfsuitoefening voor niet bij de overeenkomst aangeslotenen mogelijk, omdat de boycotverplichting vervallen is en de toepassing van een feitelijke boycot op grond van het tweede lid van artikel 2 voortaan een strafbaar feit is. Denkbaar is intussen, dat de Minister b.v. de vaststelling van een minimumprijs van een artikel onverbindend verklaart en dat niettemin de gehele bedrijfstak zich feitelijk aan deze prijs blijft houden. In dat geval is een verder ingrijpen op twee wijzen mogelijk. Ingevolge artikel 7a van het Kartelbesluit kan de Minister aan personen, die een belangrijke invloed op de marktverhoudingen uitoefenen, aanwijzingen geven omtrent de door hen met betrekking tot de marktverhoudingen te volgen gedragslijn. In de tweede plaats kan de Minister krachtens zijn bevoegdheden op grond van de wetgeving omtrent de prijzen prijsvoorschriften vaststellen. De Regering beschikt derhalve ongetwijfeld over voldoende bevoegdheden. Zij zal niet nalaten hiervan gebruik te maken, indien zich ontwikkelingen voordoen, in strijd met het algemeen belang.

Op de vraag of het wenselijk is de Commissie Bedrijfsregelingen te doen overgaan in de Sociaal-Economische Raad zouden de ondergetekenden in het kader van dit wetsontwerp niet diep willen ingaan. Deze vraag komt bij de nieuwe wettelijke regeling aan de orde. Het wil de ondergetekenden aanvankelijk voorkomen, dat het aanbeveling verdient de commissie een zelfstandige plaats te doen behouden. De aard van haar werkzaamheden is wel een geheel andere dan die van de Raad, terwijl haar samenstelling ook aan geheel andere eisen moet voldoen.

De commissie is momenteel als volgt samengesteld:

prof. mr. F. de Vries, voorzitter;
 prof. dr. A. H. M. Albregts;
 mr. F. J. H. Bachg;
 K. de Boer;
 drs. P. C. W. M. Bogaers;
 mr. Ph. C. M. van Campen;
 prof. mr. G. de Grooth;
 ir. J. S. Keyser;
 prof. dr. P. B. Kreukniet;
 prof. dr. P. Kuin;
 prof. dr. F. L. van Muiswinkel;
 A. Vermeulen;
 ir. S. H. Visser;
 J. Wilschut.

Over de vraag of, wanneer ten onrechte een schorsing heeft plaats gevonden, schadevergoeding verschuldigd is, beslist het gemene recht. Is deze schorsing een onrechtmatige Overheidsdaad, dan zal de Staat tot vergoeding van geleden schade verplicht zijn. Opgemerkt zij echter, dat niet gesteld zal kunnen worden, dat schorsing ten onrechte heeft plaats gevonden, enkel reeds omdat naderhand blijkt, dat de strijd met het algemeen belang, waarvan het bestaan door de Minister vermoed werd, niet aangetoond kan worden. Is aan de vereisten van artikel 1 voldaan, dan kan van onrechtmatigheid der schorsing geen sprake zijn. Redenen om belanghebbenden een schadeloosstelling toe te kennen, indien de gerechtvaardigde schorsing niet gevolgd wordt door een onverbindendverklaring, kunnen de ondergetekenden niet zien.

Een algemene uiteenzetting over de vraag, hoe de wet zal werken, is niet wel mogelijk. De omstandigheden van het concrete geval zullen dit in belangrijke mate bepalen. In het door sommige leden gestelde

voorbeeld — hetgeen blijkbaar niet beoogt de feitelijke situatie in de genoemde bedrijfstak weer te geven — zou denkbaar zijn, dat de verplichting van de kleinhandel bij het Centraal Bureau te kopen wordt geschorst, waardoor dus de winkeliers zich ook elders kunnen bevoorraden. Voorts zou denkbaar zijn, dat de verplichting tegen bepaalde prijzen te verkopen wordt geschorst, waardoor de winkelier met inachtneming van de bestaande wettelijke voorschriften vrij wordt in de prijsberekening.

In het kartelregister zijn momenteel ingeschreven 455 bedrijfsregelingen.

De Ondernemersovereenkomstenwet 1935 is in het kader van dit wetsvoorstel niet betrokken, omdat deze wet ingevolge artikel 26 van het Kartelbesluit buiten werking is getreden.

Artikelen

Artikel 2. Het bezwaar tegen deze bepaling is de ondergetekenden niet geheel duidelijk. De rechtsfiguur van schorsing houdt uit haar aard in, dat de rechtsbetrekking, waarin wordt ingegrepen, niet wordt beëindigd. Ware het anders, dan zou schorsing geheel hetzelfde zijn als onverbindendverklaring. Het effect van schorsing is echter wel, dat de rechtsbetrekking gedurende de schorsingstermijn haar normale werking niet heeft. In de wetstekst is dit tot uitdrukking gebracht door het woord „onverbindend”. Een beter woord om het effect der schorsing aan te geven, zien de ondergetekenden voorshands niet.

De Minister van Economische Zaken,
 VAN DEN BRINK.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
 W. C. L. VAN DER GRINTEN.

*De Minister van Landbouw, Visserij
 en Voedselvoorziening,*
 MANSHOLT.

1931 6

BIJLAGE VAN DE MEMORIE VAN ANTWOORD ¹⁾

AFSCHRIFT

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

's-Gravenhage, de 8ste November 1950
 Emmapark 1,
 Tel. 720060

Ja/V.

No. 414.

Betref: ontwerp-Wet schorsing
 bedrijfsregelingen.

Aan Hunne Excellenties

de Minister van Economische Zaken,

de Staatssecretaris van Economische Zaken en

*de Minister van Landbouw, Visserij
 en Voedselvoorziening.*

's-Gravenhage.

De Sociaal-Economische Raad veroorlooft zich hierbij Uwe Excellenties van zijn inzichten te doen blijken omtrent het bij Koninklijke Boodschap van 12 October 1950 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden ontwerp van wet betreffende schorsing van bedrijfsregelingen.

¹⁾ Op verzoek van de Regering is deze bijlage alsnog in de stukken opgenomen.

Vooropgesteld, dat een kartel niet in strijd behoeft te zijn met het algemeen belang, kan het in het licht van de recente prijsontwikkeling hier te lande inderdaad noodzakelijk zijn, dat de Overheid in de werking van de bestaande bedrijfsregelingen snel ingrijpt.

Het ontwerp beoogt dit mogelijk te maken door de Regering de bevoegdheid tot schorsing van bedrijfsregelingen te verlenen.

Het is echter duidelijk, dat een schorsing in feite is een tijdelijke onverbindendverklaring en dat zij dientengevolge kansen schept voor het tenietgaan van een bedrijfsregeling, ook al wordt niet overgegaan tot onverbindendverklaring.

De Raad is dan ook van oordeel, dat ten behoeve van de rechtszekerheid zoveel mogelijk waarborgen dienen te worden geschapen om, zonder dat te veel aan snelheid bij het optreden wordt ingeboet, ongegronde schorsingen te voorkomen. In dit verband moge de Raad enige wijzigingen in het wetsontwerp voorstellen.

Uit artikel 1 van het ontwerp volgt, dat de Minister een bedrijfsregeling of een besluit tot uitvoering daarvan geheel of gedeeltelijk mag schorsen, indien 1. hij overweegt die regeling of dat besluit geheel of gedeeltelijk onverbindend te verklaren en 2. naar zijn oordeel een gewichtige reden een onmiddellijke voorziening eist. Daar onverbindendverklaring alleen geschiedt, wanneer is vastgesteld, dat het algemeen belang deze eist, verdient het de voorkeur ook in het tweede vereiste het algemeen belang — en niet „een gewichtige reden” — uitdrukkelijk tot maatstaf te verklaren. Dit kan worden bereikt met de formulering: „indien naar zijn oordeel het algemeen belang dringend een onmiddellijke voorziening eist.”

Met betrekking tot de bij de schorsing in acht te nemen procedure dient er van te worden uitgegaan, dat de schorsing betekent een periode van onzekerheid voor de betrokken bedrijfstak en dat het dan ook zaak is deze periode zo kort mogelijk te doen zijn. De Raad acht het daarom in de eerste plaats wenselijk, dat aan artikel 1 een tweede lid wordt toegevoegd van de strekking, dat geen schorsing kan plaats hebben, tenzij het advies van de Commissie-Bedrijfsregelingen in zake toepassing van het Kartelbesluit is gevraagd. Hierdoor wordt bereikt, dat althans de definitieve beslissing zo spoedig mogelijk kan worden genomen.

Voorts ware, b.v. in een na artikel 1 in te voegen nieuw artikel, te bepalen, dat de Minister binnen een maand, nadat de Commissie-Bedrijfsregelingen haar advies heeft uitgebracht, hetzij de schorsing moet opheffen, hetzij de bepalingen van het Kartelbesluit op de betrokken bedrijfsregeling of het betrokken besluit tot uitvoering van zodanige regeling moet toepassen. Hierdoor wordt — binnen de termijn van een jaar, die het ontwerp als maximum voor de duur van de schorsing aangeeft — de duur van de schorsing in sterke mate afhankelijk gemaakt van de activiteit van de grotendeels uit het bedrijfsleven voortgekomen Commissie-Bedrijfsregelingen, die deze dus zoveel kan bekorten als met de eisen van een dergelijk onderzoek in overeenstemming is te brengen.

De Raad erkent, dat tegen het volgen van de volledige procedure van de Commissie-Bedrijfsregelingen, voordat de schorsing wordt uitgesproken, praktische bezwaren bestaan. De Raad acht het niettemin noodzakelijk, dat degenen, die door de schorsing zouden worden getroffen, in de gelegenheid worden gesteld zich te dien aanzien uit te spreken. Hij beveelt daarom aan in artikel 1 van het wetsontwerp een derde lid op te nemen, inhoudende, dat de Minister niet tot schorsing overgaat dan na een afvaardiging van degenen, die door de bedrijfsregeling zijn gebonden, te hebben gehoord.

w.g. F. DE VRIES,

Voorzitter.

w.g. HUB. L. JANSEN,

Algemeen Secretaris.

1931 7

VERSLAG

De Commissie van Rapporteurs voor bovengenoemd wetsontwerp is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag nopens dit wetsontwerp, van oordeel, dat door

deze gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het voorstel genoegzaam is voorbereid.

Vastgesteld 21 November 1950.

DEN HARTOG

HOOIJ

LUCAS

MAENEN

JANSSEN.

1931 8

Amendementen van de heer Janssen c.s.

Ingezonden 22 November 1950.

Ondergetekenden hebben de eer de volgende amendementen voor te stellen:

I

In artikel 1 wordt voor het woord „Onze” in de eerste regel het cijfer „1” geplaatst.

Toegevoegd wordt een tweede lid, luidende:

2. De Minister gaat niet over tot gehele of gedeeltelijke schorsing van een bedrijfsregeling dan nadat hij deze bedrijfsregeling aan de Commissie Bedrijfsregelingen om advies inzake de toepassing van het Kartelbesluit heeft toegezonden.

Toelichting

Deze toevoeging beoogt de rechtszekerheid te verhogen door de termijn, die voor een definitieve beslissing verloopt, zo kort mogelijk te doen zijn.

II

In artikel 1 wordt in de derde regel tussen het woord „hij” en het woord „overweegt” ingevoegd: om redenen van algemeen belang.

Toelichting

Bovenstaand amendement beoogt in de wet vast te leggen, dat voor schorsing een gewichtige reden, gelegen in het algemeen belang, vereist is.

III

Ingevoegd wordt, onder vernummering van de volgende artikelen, een nieuw artikel 2, luidende:

Binnen twee maanden na het uitbrengen van het advies door de Commissie Bedrijfsregelingen zoals in artikel 1 lid 2 bedoeld, zal de Minister hetzij de schorsing opheffen dan wel de bepalingen van het Kartelbesluit op de betreffende bedrijfsregeling toepassen.

Toelichting

Ter bescherming van de rechtszekerheid is het wenselijk, dat de periode van schorsing zo spoedig mogelijk beëindigd wordt en een definitieve regeling tot stand komt.

JANSSEN

VAN THIEL

NEDERHORST

STAPELKAMP

HOFSTRA

RITMEESTER

LUCAS

KIKKERT

VAN DER PLOEG

HOOIJ.

¹⁾ Het verslag is abusievelijk gedrukt onder no. 6, dit moet zijn no. 7.